

Специфика на консултирането в детска ясла

Мая Андонова

Summary: *are public nurseries and kindergartens are an important link in the system of child care. They have health care - preventive and rehabilitative tasks and are a great help to families in the upbringing of their children, especially in the contemporary socio - economic conditions in the country. Counseling, consultation - is an interaction between two or more people in the course of which use knowledge of certain professional consultant helping consulted in solving current problems.*

Keywords: *nursery, children, parents, nursing, counseling, advising on specific*

ВЪВЕДЕНИЕ

Детските ясли са обществени детски заведения и са важно звено в системата на детското здравеопазване.

Те имат здравно – профилактични и възпитателни задачи и са в голяма помощ на семействата при отглеждането и възпитанието на децата им, особено при съвременните социално – икономически условия в страната.

Според закона за здравето в детска ясла се отглеждат деца на възраст до 3 години.

Периодът на ранното детство се характеризира с :

- Интензивно физическо и нервно – психическо развитие;
- Неукрепналост и лесна податливост към различни заболявания;
- Полагане основите на личностно развитие.

Отглеждането, възпитанието и обучението на децата в детската ясла се осъществява от медицински сестри, а организирането и контролирането на цялостната възпитателна дейност се извършва от квалифициран педагог.

Медицинската сестра притежава редица качества, създадени още в процеса на обучението ѝ:

- Изострена професионална наблюдателност;
- Умения за справяне с необходимите грижи по отглеждане на малкото дете и с евентуално внезапно възникнали здравни проблеми;
- Познания по психология и педагогика на ранното детство.

Много от съвременните деца демонстрират висока степен на интелектуално развитие, любознателност и лесна обучаемост в периода на ранна детска възраст. Основните постижения в тази възраст са свързани с превръщане на съдържанието на натрупания собствен опит и впечатления в диференцирани, макар и елементарни базисни умения – речеви, познавателни, социални, игрови. Особено значение за детето от ранна детска възраст има положителното емоционално общуване и съчастието на близките възрастни в привлекателни за него дейности за обогатяване на познавателния му социален опит.

Адаптацията на малките деца към условията и начина на живот в детското заведение е много важен, понякога труден период както за детето, така и за неговите родители. Оптималната адаптация на детето към новите условия осуетява стресовите, кризите, травматизирането, задържането в неговото развитие и осигурява непрекъснато усъвършенстване на знанията, уменията, възможностите и способностите му. Не трябва да се забравя, че децата имат по – пластична нервна система от възрастните, това им осигурява по – големи възможности и гъвкавост при приспособяване към различни условия и въздействия на средата. Продължителността на адаптационния период нормално е от 2 до 4 месеца, а максималният от 4 до 6 месеца. Продължителността му зависи до голяма степен от личностните характеристики на детето.

Дидактичните материали в тази възраст имат определено значение за работата с децата. Чрез тях децата опознават света, изследват го, експериментират.

Натрупаният, посредством собствена активност опит (по време на игри с играчки) развива самостоятелността и чувството за собствено достойнство, което помага на детето да се справи с различни проблемни ситуации. Детската игра дава и богата информация за него, включително и това дали е щастливо.

Дневният режим в яслата е така подработен, че да позволява редуването на седящи занимания с такива, които развиват двигателната активност на децата. В него са включени моменти на подвижни игри с повишена интензивност и моменти на релаксация за децата преди обедното хранене. Развлеченията в детската ясла – рождени дни, тържества са истински празник за децата. Верижното обслужване е основен подход за преминаване от една дейност в друга, особено при организацията на храненето и съня.

За постигането на положителни резултати, развлеченията са съобразени с целта и принципите на възпитанието на детето, с възрастовите и индивидуалните му особености, с нивото на неговото развитие, т.е. те въздействат комплексно върху детето, затова е необходимо да се съчетават с цялостната възпитателна работа.

Един от най – важните проблеми при отглеждането и възпитанието на децата в детска ясла е честото им боледуване. Сутрешният филтър е един от важните фактори за ограничаване на заболяемостта.за неговата правилна организация от особено значение е ролята на медицинската сестра, както и добрата комуникация с родителите. Друго мощно средство за решаване на проблема с отсъствията поради заболяване е провеждането на закалителни процедури. Те се осъществяват планирано и организирано, чрез правилен общ хигиенно – закалителен режим и специализирани закалителни процедури, които са съобразени освен с възрастта и с индивидуалните особености на всяко дете. Ефектът от закаляването би бил още по – голям, ако родителите работят с децата си и у дома в тази насока.

Храната, която се предлага в детската ясла, трябва да е пълноценна и да покрива напълно енергийните и витаминните нужди на детето в ранна възраст.

Тясно свързано с храненето е и създаването на културно – хигиенни навици у децата.

Ясленият период от живота на едно дете е много отговорен и важен, затова комуникацията и консултирането между персонала, обгрижващ децата и родителите, трябва да е много продуктивен, ефективен и положителен.

Така както родителите се консултират с персонала за живота, здравето, развитието и пр. На детето си в детската ясла, така и персонала се консултира за състоянието на всяко дете, когато го приема в детското заведение.

Консултиране, консултация - е взаимодействие между двама или няколко души, в хода на което се използват определени професионални знания на консултанта за оказване на помощ на консултирания при решаване на текущи проблеми.

Действията на консултанта се оценяват като катализатор, който облекчава, формулира, разяснява, помага на консултирания по – систематично и обективно да оцени проблемите, които стоят пред него, с цел разширяване на избора от възможни варианти на поведение. Консултантът също съобщава нова информация, която не е била достъпна или известна по-рано за консултирания или освежава паметта му със стари знания.

При консултирането по определен случай се акцентира върху конкретния клиент, който може да бъде отделен индивид, семейство, двойка, група или по-голяма общност. Консултантът оказва помощ и на други специалисти, които работят непосредствено с клиента.

Въпреки че консултантът често дава информация, която помага на консултирания да погледне своя проблем от друг ъгъл или да подходи към

разрешаването му по друг начин, то в много случаи това не е достатъчно за разрешаването му. Нерядко на консултирания е необходима непосредствена помощ.

Съществуват различни видове консултиране – в зависимост от клиента, формата, подхода, характера на проблема, институцията и др.

На български език консултиране, консултация се използват и в смисъл на допитване до нещо лице за мнение или съвет, питане, съветване, съвещаване, информирание и др.

Психологическото консултиране е съсредоточено върху ситуацията и вътрешните ресурси.

Консултацията трябва да има конкретна цел, да решава проблем, да представлява цялостен процес.

Консултираният трябва да заяви своето желание за оказване на помощ, но може и да се откаже от нея.

Много важни са и взаимоотношенията между консултанта и консултирания.

Добрият консултант трябва да познава добре и спецификата на проблемите, по които осъществява консултирането, социалнопсихологическите и възрастовите особености на клиента.

Консултирането на родителите в детската ясла са тази част от социалната система, която се нуждае в много голяма степен от консултиране и съветване.

Най-често използваният вариант на консултиране в детската ясла е – даване на информация на родителите от страна на медицинския персонал за ежедневието на тяхното дете, здравословно състояние, проблеми през деня, специфични особености и др.

Както и беседа между родителите и персонала.

Често медицинският персонал дава и съвети на родителите за възникнали различни проблеми с техните деца.

Направих малко проучване като попитах родители какви въпроси ги вълнуват по отношение живота на децата им в детската ясла.

Ето каква информация и консултация искат да получат те, в зависимост от различните периоди на пребиваване на децата им в детското заведение. Както и всичко свързано с ежедневието на децата им.

По отношение на материалната база,

На адаптивния период, на добрата социализация, на общуване с възрастните и другите деца.

На изграждане навици за хранене, хигиена, ходене на гърне, спазване на дневния режим.

По отношение на възпитателната работа.

Емоционалното и психическо развитие на детето.

Индивидуални проблеми.

Развитие на говорни умения.

Здравословно състояние и проблеми.

Ето и конкретните интереси и запитвания за консултиране:

В помещенията осигурява ли се микроклимат със следните параметри?

- температура на въздуха

- относителна влажност

- осигуряване свеж приток на въздух

- максимално допустимо ниво на шум в помещенията

- обезопасени осветителни тела

- прозорци с мрежи за предпазване от насекоми

- обособени стаи за игри, спалня, кът за хранене, санитарен възел?

Мерки за предотвратяване разпространението на заразни болести?

- Поддържане на хигиенен режим

- Създаване условия и навици за измиване на ръцете преди хранене и след използване на тоалетната
- Използват ли се индивидуални кърпи и чаши за всяко дете?
- Грижи за поддържане на обща хигиена?
- Грижи за обща хигиена на помещенията в групата?
- Възпитателна дейност.
- Планира ли се, организира и ръководи цялостната възпитателна дейност от педагог?
- Осигуряват ли се подходящите материали за обучение и игри на децата?
- Организира ли се съобразно възрастта и индивидуалните особености на новоприетите деца, адаптацията им към детската ясла?
- Разработват ли се периодично планове за възпитателна дейност?
- Дават ли се ежедневни писмени и устни указания при провеждане на дневния режим, индивидуалните и групови занимания, игрите, разходките, забавленията?
- Осъществява ли се целенасочена възпитателна работа с цел правилното физическо и психическо развитие на децата, и укрепване на здравословното им състояние?
- И по конкретни въпроси:
- какви проблеми имаше днес с детето ми и какви препоръки бихте ми дали за въкъщи?
- с какво предпочита да си играе в яслата?
- към какви занимания проявява интерес?
- справя ли се сам с храненето? Подбира ли храната?
- казва (показва) ли за физиологичните си нужди?
- проявява ли характер (инат, сърдене и др.)?
- с кои деца предпочита да общува?
- обслужва ли се самостоятелно?
- включва ли се в подреждането на занималнята?
- бива ли наказван в яслата и как реагира ако "да"?
- говори ли за семейството си с вас?
- разказва ли ви случки от почивните дни, които са му направили впечатление?
- казвало ли ви е, че го е страх от нещо?
- лесно ли заспива на обяд?
- забелязвате ли стрес по-голям от обичайния или нещо обезпокоително в поведението на детето ми?
- успява ли лесно да свикне с порядките в яслата?
- желае ли да общува с вас?
- изпълнява ли дадените от вас препоръки за хранене, тоалет, обслужване?
- адаптира ли се успешно към обкръжаващата го среда?
- как общува с другите деца?
- забелязвате ли да проявява агресия към останалите деца или да се изолира от тях?
- стреми ли се да създава приятелства?
- има ли нещо в поведението на детето ми, върху което да обърна специално внимание?
- имате ли препоръки към нас, относно психическото и физическото развитие на детето ни?
- спазва ли дисциплина по време на занятия?
- участва ли активно само или очаква да му зададете въпрос?
- смятате ли, че усвоява нормално за възрастта си механични и умствени задачи?
- по време на занимания детето ми заинтересовано ли е или разсеяно?

- къде се справя по-добре – във физическите или в учебните занимания?
- участва ли с желание в колективните игри или по скоро в индивидуални занимания?
- има ли моменти на уплаха, страх, несигурност?
- плачат ли повечето от децата за родителите си през целия ден или забравят за тях като влязат сутрин?
- глежат ли се на възпитателите, както се глежат на родителите си?
- какви методи се прилагат, когато децата не слушат?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение искам да кажа, че има още много въпроси, по които родителите и персонала на детското заведение комуникират и се консултират. Те са ежедневие.

Спецификата на консултирането в детската ясла е много важна, тъй като явления период е такъв в живота на малкото дете. От правилното му организиране и протичане зависи в голяма степен по нататъшното му психическо, емоционално, физическо развитие. Успешната му социализация.

Затова контакта, комуникацията и консултацията трябва да са много позитивни, интелигентно проведени и продуктивни, за да расте всяко дете здраво и щастливо.

За контакти:

мая великова андонова - русе, детска ясла 4 email: mvand@abv.bg

Докладът е рецензиран.